

NIDIFICACIÓ D'AVISADORS A LES BALEARS, 1989

L'avisador (*Himantopus himantopus*) es troba dins la llista d'espècies de l'Anex I de la Directiva 79/409/CEE sobre Conservació d'Aus Silvestres. Durant la III Reunió Tècnica de Coordinació sobre el Conveni de Ramsar i la Conservació de les Zones Humides Espanyoles, celebrada a Lourizán (Pontevedra) els dies 13 i 14 d'abril de 1989, es va acordar realitzar el Recompte d'Aus Aquàtiques nidificants en els humits espanyols d'importància internacional, nacional i regional de les espècies larolimícoles colonials.

L'única espècie d'aquest conjunt que es troba a les Balears de forma regular és l'avisador. La població espanyola d'aquesta espècie té un gran interès, ja que el nostre país reuneix unes 20.000 parelles, el 85% de la població estimada per al continent europeu (França, >1.000; Itàlia, 1.200; Grècia, 600-800; Bulgària, 75 ...) i el seu status al nord d'Àfrica, poc conegut, no sembla molt favorable (manca per complet a l'est) (CRAMPS & SIMMONS). Es tracta d'una espècie d'ample distribució, molt disjunta, i requeriments ecològics bastant definits.

Característiques generals del recompte

Es va procedir a una visita detinguda de cada una de les localitats que, apriorísticament, susceptibles d'albergar l'espècie (veure Fig. 1). Degut a que es tracta d'una au molt conspícua, i que no abandona les zones humides en cap moment del seu cicle diürn, en principi estimam suficient una visita, ja que el nombre detectat, encara essent un mínim, ha de ser molt pròxim al total.

En principi, es varen anotar separatament aquells exemplars que s'observaren clarament aparellats, o els nius vists. Malgrat això, finalment consideram que el nombre de parelles ha de ser aproximadament la meitat del total, i en aquest sentit s'ofereixen aquí els resultats del recompte (veure Taula I).

Les localitats prospectades amb resultat negatiu són: La Balsa Morella, Llacuna de Tirant i Prat de Son Bou, a Menorca; Estany des Peix a Formentera i Estany des Tamarells (S'Avall) a Mallorca.

Discussió i conclusions

És necessari destacar la raresa de l'espècie a Menorca, la qual cosa ja era coneguda anteriorment per MUNTANER & CONGOST (1984), que l'havien detectat nidificant a les Salines d'Addaia, i possiblement a l'Albufera i Lluriac-Tirant. També ha nidificat alguna parella a les canteres d'arena de Tirant (GOB, 1987). Probablement es tracten de nidificacions per la població balear, encara que la nidificació d'aquesta espècie confereix per ella mateixa importància insular a cada una de les localitats que ocupa.

A les salines d'Eivissa MESTER (1971) cita 11 parelles el 1963, 30 el 1967 i al voltants de 40 el 1968, xifres bastant inferiors a les actuals, mencionant que

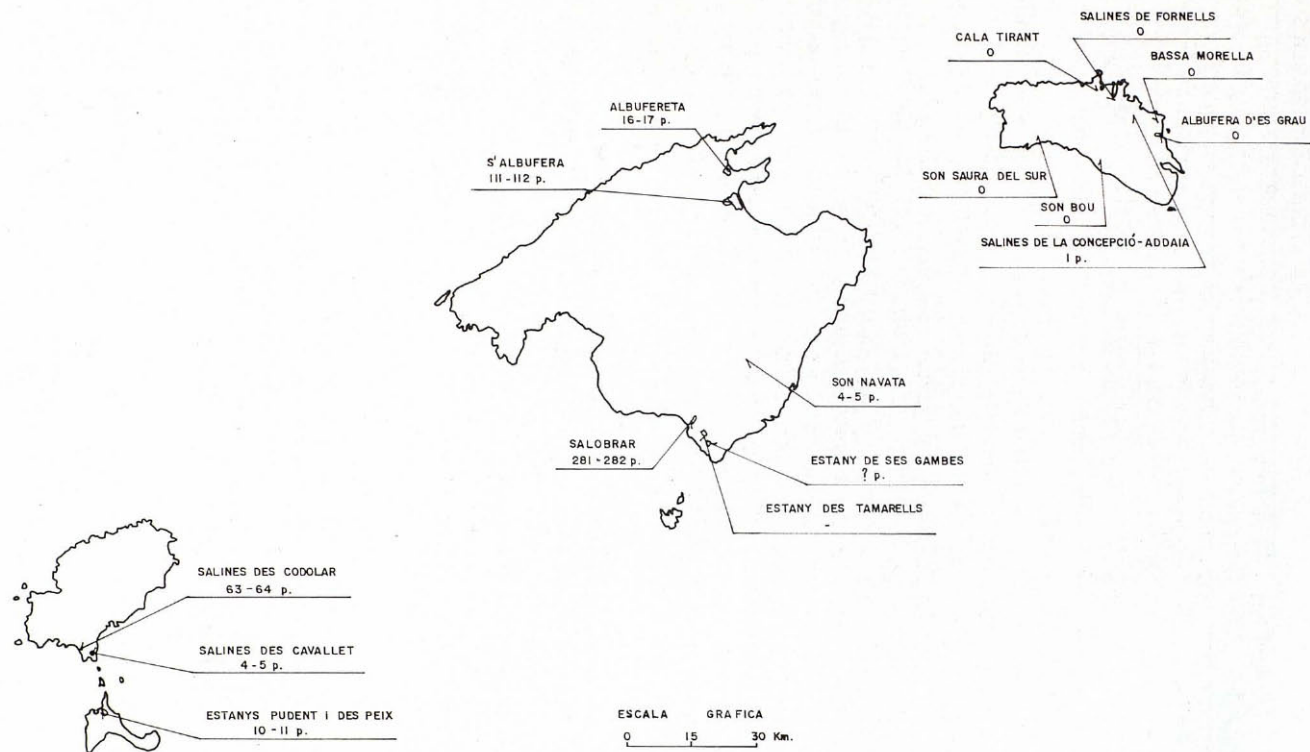

Figura 1.- Distribució de les localitats censades i les parelles d'avisadors censades. Es pot deduir un total aproximat de 500 parelles nidificants a les illes Balears, xifra considerable per a l'espècie. Noteu la raresa de l'espècie a l'illa de Menorca.

Taula I. Nombre de parelles d'avisadors per illes i localitats. A Mallorca al Parc Natural de S'Albufera es censaren 5 zones detallades a la Taula II.

MENORCA			
Localitats	Data	Nº ex.	Nº parelles
S'Albufera des Grau	12.05	1	-
Salines Concepció-Addaia	13.05	2	1
Salines de Fornells	13.05	1	-
Son Saura S.	13.05	1	-
7 localitats	12-13.05	5	1
EIVISSA			
Salines des Codolar	16.05	127	63-64
Salines des Cavallet	16.05	9	4-5
2 localitats	16.05	136	67-69
FORMENTERA			
Estany Pudent	17.05	21	10-11
1 localitat	17.05	21	10-11
MALLORCA			
Salobrar	19.05	563	281-282
Albufereta	22.05	33	16-17
Son Navata	22.05	9	4-5
S'Albufera (*)	18-27.05	223	111-112
Estany de Ses Gambes	31.05	69	34-35
6 localitats	18-31.05	897	446-551
RESUM			
Illes	Localitats	Nº ex.	Nº parelles
Menorca	6	5	1
Eivissa	2	136	67-69
Formentera	1	21	10-11
Mallorca	6	897	446-551
4 illes	5	1.059	524-532

sembla ser que aparegueren com a nidificants devers 1959. L'expansió és, pertant, clara. El volum de la població actual ratifica la importància ornitològica d'aquesta privilegiada localitat.

Respecte a Formentera, aquest autor localitzà un niu (MESTER, 1966). La xifra actual representa doncs una prova d'expansió. L'Estany Pudent, tan important per la hivernada de soterins (*Podiceps nigricollis*) té així altres elements faunístics de valor.

No hi ha recomptes complets anteriors efectuats a Mallorca, només es disposa d'un cens efectuat per MAYOL en el Salobrar de Campos el 1979 que va donar una xifra de 150 parelles com a mínim, mencionant-se que el 1957 hi havien 60 parelles (ICONA, 1979). La tendència expansiva és també aquí molt aparent, i la importància del Salobrar-Salines, òbvia.

Es disposen de recomptes parcials de S'Albufera de Mallorca que són inferiors als obtinguts recentment (veure Taula II). Aquests recomptes parcials són:

- Salinetes Can Picafort, 17 parelles el 02.06.87
- Cibollar (nucli de Sa Ciurana), 8 parelles el 02.06.87

Segons criteris quantitius per a la selecció d'àrees Importants per als Aucells a Europa (per a les espècies de l'Anex I i espècies equivalents) de la Directiva Europea, les àrees de reproducció amb 5 o més parelles nidificants es poden incloure en aquestes àrees Importants. Aquest criteri sembla que s'hauria de revisar considerant el volum de la població espanyola. A l'àmbit balear, de totes maneres, destaquen molt clarament les Salines d'Evissa-Formentera (que es poden considerar com una unitat ecològica), el Salobrar de Campos i el Parc Natural de S'Albufera. Aquestes tres zones acullen en conjunt un 89% dels efectius de l'espècie a l'arxipèlag.

Taula II. Cens detallat del Parc Natural de S'Albufera (Mallorca).

Zones	Data	Nº ex.	Nº parelles estimades	Parelles
Salines Can Picafort	18.05	108	21	54
Ses Punes	21.05	6	3	3
Cibollar (Aguaites)	25.05	83	35-40	41-42
Cibollar (Basses)	27.05	23	4+	11-12
Colombar	27.05	3	-	1-2
5 zones	18-27.05	223	63-68+	110-113

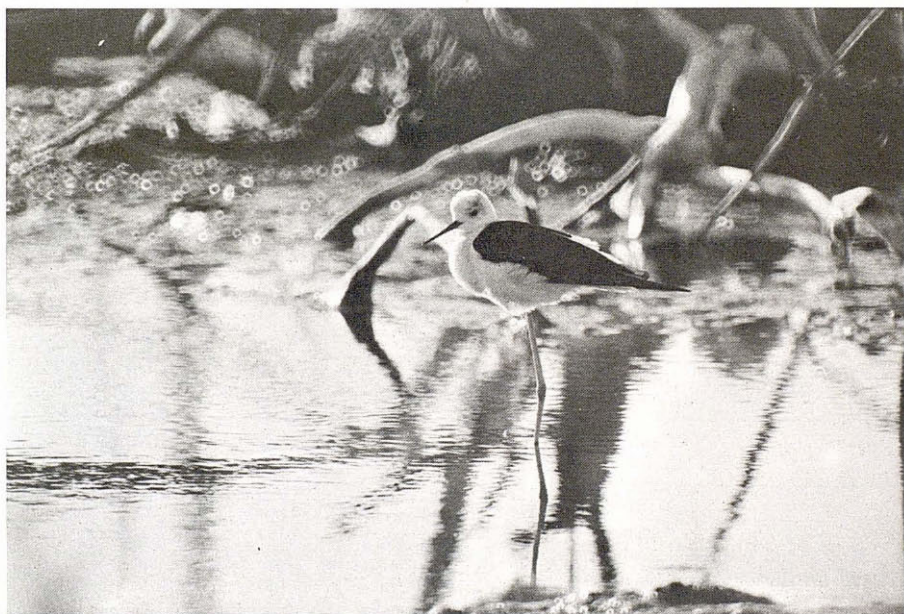
Agraïments

El treball de camp el va realitzar en Pere Vicens Siquier acompanyat a Menorca per l'Agent Forestal Carme Orellana i a Eivissa pels agents Andreu Galera i Joan Carles Ortega. La memòria ha estat redactada per Jordi Muntaner i Joan

Mayol, amb el títol "Censos de *Himantopus himantopus*. Balears 1989". Conselleria d'Agricultura i Pesca. Direcció General d'Estructures Agràries i Medi Natural.

Bibliografia

- CRAMPS & SIMMONS, 1985. "Birds of Western Palearctic". Collins. Vo. IV.
GOB, 1987. Anuari Ornitològic 1985-86.
ICONA (Balears), 1979. "Estudios de los arenales de Campos, laguna del Salobrar y su comarca" (inèdit).
MESTER, H., 1966. "Notas sobre Aves de Ibiza y Formentera". Ardeola 11(2): 136-137.
MESTER, H., 1971. "Die Vögelwelt der Pityusen". Bonn. Zool. Beitr., 22.28-89.
MUNTANER, J. & CONGOST, J., 1984. "Avifauna de Menorca". Treballs del Museu de Zoologia. Barcelona. Núm.1 (2^a Edic.).

Avisador (*Himantopus himantopus*). Foto S. Avellà.